

ת"פ (תל אביב) 69979-01-20 - מדינת ישראל - משרד העבודה והרווחה והשירותים החברתיים נ' כל בו חצי חינוך בע"מ

ת"פ (תל-אביב-יפו) 69979-01-20 - מדינת ישראל - משרד העבודה והרווחה והשירותים החברתיים נ' כל בו חצי חינוך
בע"מ ואח' מחוזי עבודה תל-אביב-יפו
ת"פ (תל-אביב-יפו) 69979-01-20
ת"פ (תל-אביב-יפו) 26618-06-19
מדינת ישראל - משרד העבודה והרווחה והשירותים החברתיים

נגד

1. כל בו חצי חינוך בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד כוכי טבקה

2. שלום זקי

3. מיכאל שנקר

בית דין אזורי לעבודה בתל-אביב-יפו - יפו

[03.12.2024]

כבוד השופטת, סגנית הנשיאה אסנת רובוביץ - ברכש

גזר דין

1. כנגד הנאשמת 1, כל בו חצי חינוך בע"מ (להלן: הנאשמת) ונאשם 2, מר שלום זקי (להלן: מר זקי) הוגשו שני כתבי אישום בתיקים שבכותרת (בתיק 69979-01-20 תוקן כתב האישום במהלך ההליך). אחד מכתבי האישום הוגש גם כנגד נאשם 3, מר מיכאל שנקר (להלן: מר שנקר). ההליכים כנגד מר זקי עוכבו (בהתאם להודעת עדכון שהוגשה ביום 26.2.2023), ולפיכך גזר הדין יתייחס לנאשמת ולמר שנקר בלבד.
2. בישיבה שהתקיימה בפני, במאוחד בשני התיקים, ביום 15.7.2024 הורשעה הנאשמת על יסוד הודאתה בעבירות שיוחסו לה בשני כתבי האישום ומר שנקר הורשע על יסוד הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, וזאת בהמשך להסדר פתוח אליו הגיעו הצדדים. במעמד הדיון נשמעו טיעונים לעונש, וכן הוגשו טיעונים בכתב. כמו כן, נציג הנאשמת 1 ציין כי הוא מתחייב בשמה של הנאשמת שלא תעבור את העבירות בהן הורשעה למשך 3 שנים ומודע לכך שככל שהתחייבות תופר, היא תהיה צפויה לקנס בגובה המקסימלי נשוא כל עבירה. התחייבות דומה ניתנה גם על ידי מר שנקר ביחס לעבירות שנעברו על ידו. ביום 7.8.2024 הגישו הנאשמים טיעוני תגובה לטיעוני המאשימה.
3. תחת תיק ת.פ. 26618-06-19 (להלן: כתב האישום הראשון) הורשעה הנאשמת בעבירה של קבלת שירותי כוח אדם והתקשרות עם קבלן כוח אדם שאינו בעל רישיון מאת השר - עבירה לפי סעיפים 10ב(א) ו-20(ד) לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996 (להלן: חוק קבלני כוח אדם) (10 עבירות).

4. תחת תיק ת.פ. 69979-01-20 (להלן: כתב האישום השני) הורשעה הנאשמת בעבירות הבאות: (א) קבלת שירותי כוח אדם והתקשרות עם קבלן כוח אדם שאינו בעל רישיון מאת השר - עבירה לפי סעיפים 10ב(א) ו- 20(ד) לחוק קבלני כוח אדם (16 עבירות); (ב) העסקת ילד שטרם מלאו לו 15 שנה - עבירה לפי סעיף 2(א), 33(א)(1), ו- 33ה' לחוק עבודת הנוער, תשי"ג-1953 (להלן: חוק עבודת נוער) (עבירה אחת); וכן (ג) אי ניהול פנקס רישום לעובד - עבירה לפי סעיף 31, 33ג(א)(6) ו- 39(ב) לחוק עבודת נוער (עבירה אחת).
5. מר שנקר הורשע תחת כתב האישום השני בעבירות הבאות: (א) הפרת חובת פיקוח של נושא משרה - עבירה על הוראות סעיפים 10ב(א), 20(ד) ו- 21 לחוק קבלני כוח אדם (16 עבירות); (ב) הפרת חובת פיקוח של נושא משרה - עבירה על הוראות סעיפים 2(א), 33(א)(1), 38 לחוק עבודת נוער (עבירה אחת); וכן (ג) הפרת חובת פיקוח של נושא משרה - עבירה על הוראות סעיפים 31, 33(א)(6), 38, 39(ב) לחוק עבודת נוער (עבירה אחת). עיקר טיעוני הצדדים לעונש
6. טיעוני המאשימה לעניין כתב האישום הראשון
- א. מדובר באירוע אחד הכולל מספר מעשים בהתאם לכמות העובדים, מספר החודשים בהם בוצעה העבירה ומספר העבירות בהן הורשעה הנאשמת (10 עבירות כמספר העובדים המנויים בכתב האישום). מתחם הענישה ייקבע מתוך סכום תקרת העונשים של כלל המעשים.
- ב. הערך המוגן בעבירות כולל שמירה על זכויות קוגנטיות של עובדי כוח האדם/השירות והגנה מפני ניצולם לרעה. לשם כך דרש המחוקק שהמעסיק יחזיק ברישיון, כשלצורך קבלתו עליו לעמוד בתנאים מסוימים להבטחת זכויות העובדים. העובדים המועסקים על ידי קבלני כוח אדם הם קבוצה מוחלטת, הנתונה לסיכונים מוגברים ומכאן החשיבות בפיקוח שיבטיח שתנאי עבודתם יעלו בקנה אחד עם הוראות הדין. כמו כן, קבלן כוח אדם הפועל ללא רישיון 'חוסך' סכומים על חשבון זכויות העובדים, בעודו גורף רווחים לכיסו, תוך ניהול תחרות עסקית לא חוקית עם קבלנים בשוק המתנהלים כחוק. יש הצדקה לאכוף עבירות בעלות אופי כלכלי באמצעות קנס כספי משמעותי שיהפוך את העבירה ללא כדאית, וירתיע מביצועה.
- ג. מדובר בעבירה שנמשכה 3 חודשים, בה התקשרה הנאשמת עם קבלן כוח אדם ללא רישיון וקיבלה 10 עובדים.
- ד. המאשימה הפנתה לפסיקה לעניין טווח הענישה, ומבקשת לקבוע מתחם עונש הולם בין 45%-55% מגובה הקנס המקסימאלי, הנע בין 64,800-79,200 ₪, ולהטיל על הנאשמת קנס בסך 72,000 ₪.
- ה. יש לקחת בחשבון כי הנאשמת נעדרת עבר פלילי בתחום עבירות על חוקי העבודה, ובחרה להודות באישומים המיוחסים לה.
- ו. המאשימה מבקשת לחייב את הנאשמת לחתום על התחייבות נוספת להימנע מביצוע עבירות בהן הורשעה ל- 3 שנים, ואם תפר את התחייבותה תשלם קנס בגובה הקנס המרבי הקבוע בחוק לכל עבירה, וזאת בנוסף לקנסות שהיא כבר משלמת בגין גזרי דין קודמים שנקבעו לה בעניין העבירות המיוחסות לה או ל- 90 ימי מאסר תמורת הקנס שלא ישולם - בהתאם.
7. טיעוני המאשימה לעניין כתב האישום השני
- א. יש להפריד בין העבירות המיוחסות לנאשמת, ולראות בהן 'אירועים עבריינים שונים' - כל אחד אירוע עברייני על סעיפי חוק שונים, ביחס לעובדים שונים ובמועדים שונים.
- ב. הערך המוגן בעבירות כולל שמירה על הזכויות הקוגנטיות של עובדי כוח האדם וניצולם לרעה. לשם כך דרש המחוקק שהמעסיק יחזיק ברישיון, ולצורך קבלתו יידרש לעמוד בתנאים מסוימים.

- ג. תכלית חוק עבודת נוער הוא להגן על נערים ונערות העושים את צעדיהם הראשונים בשוק העבודה, וחשופים לפגיעה ולניצול לרעה עקב פערי הכוחות אל מול מעסיקיהם.
- ד. מדובר בהעסקת עובדים שסופקו לנאשמת על ידי קבלן כוח אדם חסר היתר, לתקופה של חודשיים, ובסה"כ הועסקו בתקופה זו אצל הנאשמת 16 עובדים. כמו כן, יש לראות בחומרה רבה העסקת ילד בנאשמת.
- ה. אשר לעבירה של התקשרות עם קבלן ללא רישיון: המאשימה סבורה כי בתיק זה מתחם העונש ההולם נע בין 45%-55% מגובה הקנס המקסימלי (103,680 ₪ - 126,720 ₪), זאת נוכח חומרת העבירה, הפגיעה בערך החברתי המוגן, היקף העובדים שסופקו והעובדה כי מדובר בעבריינות חוזרת על החוק שארעה לאחר שכבר נחקר בנושא בגין העבירות המתוארות בתיק המקביל המתנהל בבית הדין. מאידך יש לקחת בחשבון כי הנאשמת בחרה להודות ולחסוך במשאבי ניהול ההליך. בתוך מתחם זה, עותרת המאשימה לגזירת עונש בסך 115,200 ₪. לגבי נאשם 3, סבורה המאשימה כי מתחם העונש ההולם עבורו הוא בין 30%-50% מגובה הקנס המקסימלי (140,160-233,600 ₪), ועותרת לגזירת עונש בסך 186,880 ₪.
- ו. אשר לעבירה של העסקת ילד: המאשימה סבורה כי מתחם העונש ההולם לעבירה הוא בין 20%-40% מהקנס המקסימלי (17,520 ₪ - 35,040 ₪). המאשימה עותרת לכך שיוטל על הנאשמת קנס בסך של 35,040 ₪.
- ז. מתחם העונש ההולם לעבירה של אי ניהול פנקס רישום לעובד הוא בין 20%-40% מהקנס המקסימלי (5,760 ₪ - 11,520 ₪). המאשימה עותרת לכך שיוטל על הנאשמת קנס בסך של 11,520 ₪.
- ח. ביחס למר שנקר - עותרת המאשימה כי יוטל עליו קנס בשיעור שלא יפחת מ-10,000 ₪ בגין העבירה של הפרת חובת הפיקוח, עבירה על סעיף 38 לחוק עבודת נוער בחודש 2.2019 (עבירה אחת).
- ז. למעט שני עובדים שמופיעים בשני כתבי האישום, לא מדובר באותם עובדים בשני כתבי האישום. יש להפריד בין העבירות המיוחסות לנאשמת ולראות בעבירות השונות כאירועים עברייניים שונים. לכן המאשימה תעתור לקביעת מתחם עונש הולם עבור כל אחד מהאירועים המיוחסים בכתב האישום, בהתחשב במספר המעשים באותו אירוע, מספר העובדים והמועדים בהם נעברו העבירות.
- ח. בנוסף לעונש בדמות קנס כספי, עותרת המאשימה לחייב את הנאשמים לחתום על התחייבות חדשה ונוספת להימנע מביצוע עבירות בהן הורשעו למשך 3 שנים, ואם יפרו את התחייבותם, ישלמו קנס בגובה הקנס העונשי המרבי הקבוע בחוק לכל עבירה שיעברו בניגוד להתחייבותם, וזאת בנוסף לקנסות שהם כבר משלמים בגין גזרי דין קודמים או ל 90 ימי מאסר תמורת קנס שלא ישולם.
- ט. אין לקבל את הטענה כי המאשימה בחרה לפצל באופן מלאכותי את כתבי האישום. תקופת ההתיישנות בעבירות בהם הואשמו הנאשמים היא שנה, ואילו תקופת ההתיישנות בעבירות שבהם הואשם הקבלן היא 5 שנים. כמו כן, חקירת הקבלן עורכת זמן רב יותר.
8. טיעוני הנאשמים ביחס לשני כתבי האישום
- א. בחוסר תום לב, המאשימה לא הגישה את כתב האישום המתוקן שהגישה כנגד קבלן כוח האדם בגין אותה מסכת עובדות ואת גזר הדין בתיק אליו עתרו שם הצדדים במשותף (נ/2 ו-3). על החברה הקבלנית נגזר קנס בסך 7,920 ₪ ועל הנאשם (בעלים ומנהל פעיל בנאשמת) קנס בסך 10,220 ₪.

ב.קיום הליך פלילי בו פועלות הרשויות למיצוי הדין רק עם המזמין ולא עם הקבלן מבצע העבירה ועמידה על הטלת עונש גבוה יותר על הנאשמים, בניגוד לקבלן שחלקו בפרשה עצום לעומת חלקם, והגעה עם הקבלן להסדר מקל - מקים בסיס לטענה של פגיעה קשה בכללי הצדק הטבעי ולעקרון האכיפה השווה והלא בררנית. פתרון המצמצם את תחושת העדר הצדק, יהא להסתפק בעונש המשקף את חלקם הנמוך של הנאשמים בפרשה ואת הקורלציה המתבקשת בין גזר דינו של הקבלן לבין גזר דינם של הנאשמים, זאת בשים לב לשיקולים שיש בהם אף להפחית את גזר דינו של הקבלן.

ג. יש לראות במסכת העבירות מושא שני כתבי האישום אירוע אחד, ולגזור עונש כולל לכל העבירות, כפי שהיה בגזר הדין של הקבלן. המאשימה כללה בכתב האישום כנגד הקבלן את כל העובדים שנכללו בכתבי האישום כנגד הנאשמים, למעט עובד אחד שלא מופיע בכתב האישום כנגד הקבלן. עוד יצוין כי כנגד הקבלן לא הוגש כתב אישום בגין הפרת חוק עובדת נוער. באופן מלאכותי המאשימה החליטה לפצל את אותו כתב אישום שהוגש כנגד הקבלן לשני כתבי אישום נפרדים. כל יחידות העבירה הכלולות בשני כתב האישום, למעט העסקת ילד, התרחשו בגדרו של אירוע זה. כמו כן, כתב האישום הראשון הוגש לאחר ביצוע העבירות מושא כתב האישום השני, וגם זו אינדיקציה למלאכותיות ההפרדה בין שני כתבי האישום.

ד. המאשימה לא טענה ולא הוכיחה כי כתוצאה מהעבירה שבוצעה נפגעו זכויות קוגנטיות של עובדים, שכן לא נפגעו זכויות.

ה. הנאשמת היא חברה שומרת חוק, המעסיקה כ- 4,500 עובדים. הנאשמת התקשרה עם הקבלן לצורך אספקת שירותי פירוק עופות ופעולות נלוות. הקבלן סיפק לנאשמת את שירותיו באמצעות מספר מועט של עובדים. מתן שירותי הקבלן נעשו בשטח מפעל הבשר של הנאשמת בעמדות ייעודיות שהוקצו לעובדי הקבלן. הסדר זה נעשה מטעמי אבטחה על שמירת הבריאות - על מנת שהנאשמת תוכל לוודא כי פירוק העופות מתבצע תחת הקפדה על כללי התברואה של הנאשמת.

ו. הנאשמת פנתה למאשימה בבקשה לקבלת כל חומר החקירה בעניין הקבלן, אך קיבלה רק את כתב האישום וגזר הדין. לא יכול להיות חולק כי חקירת הקבלן היתה שופכת אור על האופן בו תפשו צדדים את התקשרותם, והיה בה כדי להוות משקל באשר לכוונה האמיתית של הנאשמת בהתקשרותה עם הקבלן. כתב האישום וגזר הדין כנגד הקבלן מלמדים כי היתה אכיפה בררנית.

ז. נסיבות שאינן קשורות לעובדות כתב האישום ויש לקחת בחשבון: חסכון זמן שיפוטי מעצם הודאת הנאשמים; לנאשמים אין עבר פלילי; הנאשמים שיתפו פעולה בחקירה והעבירו כל נתון שהתבקש; חלוף הזמן מביצוע העבירות; הנאשמת סיימה את התקשרותה עם הקבלן מיד בסמוך למועד שנודע כי בוצעה עבירה והתקשרה עם קבלן כוח אדם כדין; הנאשמת תורמת תרומות רבות לחברה, רובן בסתר (במסגרת טיעוניה, הוצגו מספר דוגמאות); מדובר בהתנהלות ללא כוונה פלילית שבוצעה בתום לב בשל אי ידיעה; לנאשמת לא צמחה כל טובה כלכלית מההפרות. ח. לו סברה הנאשמת כי התקשרותה עם ספק השירותים היא התקשרות עם קבלן כוח אדם, היא היתה נוהגת בהתאם לחוק וככל הנראה לא היתה מתקשרת עימו, אלא קולטת לשירותיה עובדים אלה. ר' הסכם למתן שירותים שהוגש לתיק ביום 30.11.24.

ט. הרשעת הנאשמת יכול, בסבירות גבוהה, לפגוע ביכולתה להציע הצעות במכרזים, דבר שיפגע בהכנסותיה וביכולתה להעסיק עובדים רבים.

י. מר שנקר הוא אדם בן 67, אשר חלה ב- 6.2020 בקורונה קשה ביותר, שכללה אשפוז ממושך בטיפול נמרץ, ומאז לא שב לעבודתו. חרף השיפור במצבו, מר שנקר עדיין סובל מקוצר נשימה קשה ומשיעול טורדני, ואינו יכול ללכת יותר מכמה מטרים. ר' נספח ד' למסמכים שהוגשו ביום 30.11.24.

יא. מצבו הכלכלי של מר שנקר בכי רע, מתפרנס מקצבת ביטוח לאומי ופנסיה, שניהם יחדיו בסכום כולל של כ 6,000 ₪.

יב. מר שנקר שימש כמנהל מפעל הבשר של הנאשמת, אך פעל בהתאם להנחיות הנאשם 2, לרבות בכל הקשור להתקשרות עם הקבלן. למר שנקר אין בעלות בנאשמת והוא אינו נושא משרה בה. בכל תיק החקירה לא נמצא מסמך אחד שנערך ונחתם על ידו. המאשימה לא הצביעה על ראיה אחת ממנה עולה כי הקבלן עמד בקשר עם מר שנקר. חלקו של מר שנקר היה בעזרה נלווית לפעולות הנאשמת בלבד. דווקא כנגד האיש החלש בסיפור כתב האישום, בחרה המאשימה למצות את הדין.

יג. מבוקש לקבוע מתחם ענישה מינימאלי לכל אחד מהאישומים, ולהתייחס לכל האישומים כעבירה אחת. כן מבוקש לגזור את דינם של הנאשמים לפי רף הענישה הנמוך, ולהטיל קנס סמלי בלבד.

יד. בטיעוני תגובה ביחס לכתב האישום הראשון נטען, בין היתר, כי: (א) המאשימה טוענת בהליכים משפטיים מקבילים טענות סותרות המתייחסות לאותן עבירות ובאותו פרק זמן מושא כתב האישום. הנאשמים מפנים לכתב האישום המתוקן שהוגש כנגד הקבלן וטוענים כי בהליך זה מיוחסת לקבלן, המעוול העיקרי, עבירה אחת בגין 46 יחידות עבירה ואילו בהליך שבעניינו, מבקשת המאשימה לייחס לנאשמים 10 יחידות עבירה בגין אותן יחידות עבירה. המאשימה אינה יכולה לטעון בהתבסס על אותה תשתית עובדתית, לעבירות מרובות. הנאשמים מפנים לפסיקה וטוענים כי העבירה של התקשרות עם קבלן ללא רישיון מתייחסת להתקשרות עם קבלן ללא רישיון ולא להעסקת עובדים. לכן, יש לראות בעבירה אירוע אחד משום שמדובר במסכת עובדתית אחת. לכן העונש המרבי הוא עונש המקסימום על עבירה אחת 14,400 ₪. בשים לב לאחוזי מתחם הענישה לו עתרה המאשימה, הרי שהמתחם נע בין 6,480 ₪ ל- 7,920 ₪; (ב) בגדרו של ההסכם שבין המאשימה לבין הקבלן נגזר על החברה הקבלנית קנס בסך 7,920 ₪ בגין 46 עבירות. לפיכך, זהו העונש המרבי שיש לגזור על הנאשמת; (ג) העבירה נעבירה לפני כשש שנים ותקופת ההתקשרות היתה קצרה ביותר. כמו כן אין חשש כי הנאשמת תשוב לבצע את העבירה כי הפסיקה את התקשרותה עם הקבלן והתקשרה עם קבלן בעל היתר כדן.

טו. בטיעוני תגובה ביחס לכתב האישום השני נטען, בין היתר, כי: (א) בכתב האישום המתוקן שהוגש נגד הקבלן ביקשה המאשימה לתקן את כתב האישום באופן שנושא המשרה יואשם בעבירה אחת בגין 46 עובדים, לרבות אלו שנכללו בכתב האישום כאן. בהינתן שהמאשימה טענה בהליך בעניין הקבלן בהתייחסות לעבירה המתייחסת לנושא המשרה כי מדובר באירוע אחד ועברה אחת, היא אינה יכולה היום, בהתבסס על אותה תשתית עובדתית, לטעון לעבירות מרובות. בגדרו של ההסכם בין המאשימה לבין הקבלן ונושא המשרה בו, נגזר על נושא המשרה קנס בסך 10,220 ₪ בגין 46 עבירות (ובכללן העבירות מושא כתב האישום דכאן), אצל מעסיקים שונים ובגין תקופות זמן שונות. לפיכך, זהו העונש המרבי שיש לגזור עליו, זאת בשים לב כי מדובר בעובד מן המניין של מזמין העבודה ולא במי שהתקשר עם החברה הקבלנית ולא בנושא משרה שהיה לו קשר ישיר לעובדי הקבלן; (ב) ביחס לעבירה של העסקת ילד והעסקת עובד מבלי שנוהלו עבורו הפרטים הקבועים בתקנות, כמו גם הפרת חובת הפיקוח - יש לראות בעבירות אלו עבירה אחת המצטרפת, מתמזגת ונגררת לעבירת התקשרותה של הנאשמת בהסכם עם קבלן שירותי כוח אדם שאינו בעל רישיון (העבירה הראשית). המאשימה הפליגה בחשיבות הערכים החברתיים המוגנים בעבירות על חוק עבודת נוער וההגנה עליהם, אך לא כללה עבירות אלה בכתב האישום שהוגש כנגד החברה הקבלנית ונושא המשרה. דיון והכרעה

9. סימן א'1 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), כפי שתוקן במסגרת תיקון מס' 113, עוסק בהבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה. בהתאם לקבוע בסימן זה יש לגזור את דינם של נאשמים, תוך נקיטה בשלושה שלבים כאשר העיקרון המנחה הוא עיקרון ההלימה, הקבוע בסעיף 40ב לחוק העונשין שעניינו "קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו".
10. לפי תיקון 113, קיימים שלושה שלבים שעל בית הדין ליישם טרם קביעתו של עונש במשפט הפלילי: בשלב הראשון יש לבדוק אם הנאשם הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר בכמה עבירות, על בית הדין לקבוע אם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. בשלב השני יש לקבוע מתחם ענישה ראוי בהתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה. בשלב השלישי נבחנות הנסיבות שאינן קשורות לעבירה, ובהתחשב בהן גוזר בית המשפט על הנאשם עונש המצוי במתחם הענישה שנקבע בשלב השני (אלא אם מתקיימים חריגים המאפשרים חריגה לקולה או לחומרה) (ר' ע"פ 57160-01-14 מדינת ישראל - חדוות הורים בע"מ (8.11.14)) (להלן: עניין חדוות הורים).
- שלב ראשון: האם מדובר באירוע אחד או במספר אירועים
11. כתבי האישום בענייננו כוללים ארבעה אישומים כנגד הנאשמת: שני אישומים הנוגעים לקבלת שירותי כוח אדם והתקשרות עם קבלן כוח אדם שאינו בעל רישיון; אישום הנוגע להעסקת ילד שטרם מלאו לו 15 שנה וכן אישום הנוגע לאי ניהול פנקס רישום לעובד.
12. לאחר שנתתי דעתי לעובדות כתב האישום, סבורני כי יש לערוך הבחנה בין העבירות בענייננו, ולקבוע כי שני האישומים הנוגעים לקבלת שירותי כוח אדם והתקשרות עם קבלן כוח אדם שאינו בעל רישיון הם בבחינת אירוע אחד בעל מתחם ענישה נפרד, ואילו שני האישומים הנוגעים להעסקת ילד שטרם מלאו לו 15 שנה ואי ניהול פנקס רישום לעובד ביחס לאותו ילד הם בבחינת אירוע שני בעל מתחם ענישה נפרד. זאת בשל האופי השונה של העבירות והערכים הייחודיים לעבירות הכלולות בכל אחד מהאירועים. אמנם העבירה הנוגעת להתקשרות עם קבלן ללא רישיון התבצעה בשני מועדים שונים ומופיעה בכתבי אישום נפרדים. עם זאת, שעה שמדובר באותה עבירה, אשר נעברה בשל התקשרות עם אותו קבלן כוח אדם, בטווחי זמן קרובים, ובחלקה אף נעבירה ביחס לאותם עובדים - סבורה אני כי התייחסות נפרדת ועצמאית לכל אחד מאישומים אלה כאל אירוע נפרד תהיה מלאכותית. שלב שני: קביעת מתחם הענישה ההולם
- אירוע ראשון - התקשרות וקבלת שירותי כוח אדם מקבלן כוח אדם ללא רישיון
13. הערך החברתי הנפגע כתוצאה מהתקשרות עם קבלן כוח אדם שאינו בעל רישיון כדין הוא הבטחת זכויות עובדי הקבלן המועסקים במתכונת העסקה משולשת, ונמנים על קבוצת עובדים מוחלשת. במסגרת משטר הרישוי ולצורך הבטחת זכויות העובדים, נבחנת היציבות הכלכלית של המבקש לעסוק כקבלן כוח אדם (ע"ב (עבודה ארצי) 11/07 אל אור אילת תפעול ואחזקות בע"מ - מדינת ישראל - משרד התעשייה המסחר והתעסוקה (11.8.2008)).
14. הקנס המרבי הקבוע לעבירה של קבלת שירותי כוח אדם מקבלן כוח אדם ללא רישיון הוא 14,400 ₪ בעבור כל עובד שהועסק אצלו במסגרת שירותי כוח האדם (ר' סעיף 20(ד) לחוק קבלני כוח אדם). אשר לאחריות נושא משרה - הקנס המרבי הקבוע לעבירה של הפרת חובת פיקוח על ידי נושא משרה הוא 29,200 ₪ (סעיף 21 לחוק קבלני כוח אדם, ס' 61(א)(2) לחוק העונשין). דהיינו, הקנס המירבי שניתן להשית על נושא המשרה אינו נגזר מכמות העובדים שבאמצעותם סופק השירות על ידי קבלן כוח האדם.

15. העבירה בענייננו בוצעה במסגרת העסק של הנאשמת, ביחס ל-10 עובדים המנויים בכתב האישום הראשון ו-16 עובדים המנויים בכתב האישום השני. יצוין כי עיון בכתבי האישום מעלה כי שלושה עובדים מופיעים בשני כתבי האישום, כך שסך העובדים הכולל עומד על 23 עובדים. כמו כן העבירה של קבלת שירותי כוח אדם והתקשרות עם קבלן כוח אדם שאינו בעל רישיון בוצעה למשך תקופה מצטברת של חמישה חודשים (חודשים 4-6.2018) בהתאם לכתב האישום הראשון וחודשים 1-2.2019 בהתאם לכתב האישום השני). יצוין העבירה של הפרת חובת פיקוח של נושא משרה ביחס לעבירת ההתקשרות עם קבלן ללא רישיון היא ביחס ל-16 עובדים לתקופה של חודשיים (שכן כנגד הנאשם הוגש כתב האישום השני בלבד). כמו כן לא נטען כי בפועל נגרם נזק למי מהעובדים. עם זאת, אין בכך כדי להתייחס בקלות ראש לעבירה נוכח הערכים החברתיים העומדים ביסודה.
16. בשים לב לאמור, ובהינתן מדיניות הענישה הנהוגה (ר' למשל ת"פ 11901-04-15 מדינת ישראל - ארועים בטרויה בע"מ (27.5.2017); ת"פ (אזורי חי') 50809-03-18 מדינת ישראל - מ.ס. מגדלי יונייטד בע"מ (4.11.2019); ת"פ 57524-10-19 מדינת ישראל זרוע העבודה במשרד הכלכלה - אלקראפט תעשיות בע"מ (2.1.2022); ת"פ 57900-12-19 מדינת ישראל - טוטאליות בע"מ (19.9.2024)) אני סבורה שיש להעמיד את מתחם הענישה בגין עבירה של התקשרות וקבלת שירות מקבלן כוח אדם ללא רישיון על 25%-50% מהקנס המקסימלי (14,400 * 23), דהיינו על סך של 82,800-165,600 ₪. אשר לנאשם, אני סבורה שיש להעמיד את מתחם הענישה בגין עבירה של הפרת חובת פיקוח על 25%-50% מהקנס המקסימלי, דהיינו על סך של 7,300-14,600 ₪.
17. יצוין כי ערה אני לכך שבבקשה לתיקון כתב אישום שהוגש נגד קבלן כוח האדם ביקשה המאשימה לייחס לנאשמת עבירה אחת בגין עיסוק כקבלן כוח אדם וקבלן שירות ללא רישיון, על אף הטענה כי העסיקה 46 עובדים, בעוד שבענייננו מבוקש לייחס לנאשמת יחידות עבירה בהתאם למספר העובדים שהועסקו דרך קבלן כוח האדם. עם זאת, אין בכך כדי להשליך על ענייננו שכן, ביחס לקבלת שירות מקבלן כוח אדם ללא רישיון קובע סעיף 20(ד) לחוק קבלני כוח אדם כדלקמן:
- "(ד) מי שהתקשר עם קבלן כוח אדם שאין לו רישיון או היתר מיוחד, לפי העניין, בניגוד להוראות סעיף 10ב, או מי שהתקשר עם קבלן שירות שאין לו רישיון, בניגוד להוראות הסעיף האמור, דינו - הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, ואם קיבל שירות כוח אדם מקבלן כוח אדם שאין לו רישיון או היתר מיוחד, לפי העניין, או קיבל שירות מקבלן שירות שאין לו רישיון בניגוד להוראות אותו סעיף, דינו - הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין בעבור כל עובד שהועסק אצלו במסגרת שירות כוח האדם או השירות כאמור.
- ראו לעניין זה גם פסיקתו של בית הדין במסגרת ע"פ (ארצי) 48166-10-22 קלינינג סולושיין בע"מ - מדינת ישראל (18.9.23) לעניין ההבחנה בסנקציות הקבועות בחוק כתוצאה מעיסוק כקבלן כוח אדם או שירות ללא רישיון לעומת הסנקציה בשל התקשרות עימו.
- אירוע שני: העסקת ילד שטרם מלאו לו 15 ואי ניהול פנקס רישום לעובד
18. מסכימה אני עם טענת המאשימה כי תכליתו של חוק עבודת נוער היא להגן על נערים ונערות, העושים את צעדיהם הראשונים בשוק העבודה וחשופים לפגיעה ולניצול לרעה עקב פערי הכוחות אל מול מעסיקיהם (ר' ת"פ (ת"א) 52548-07015, מדינת ישראל - ל.מ. שירותי כח אדם (צפון) בע"מ ואח' (18.02.2019)).

19. העבירות בענייננו בוצעו ביחס לאותו עובד . כמו כן, הקנס המרבי הקבוע לעבירה של העסקת ילד שטרם מלאו לו 15, כמו גם הקנס המרבי הקבוע לעבירה של הפרת חובת פיקוח של נושא משרה ביחס לעבירה זו הוא 43,800 ₪ (ר' סעיפים 33(א) ו-38 לחוק עבודת נוער וסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין). הקנס המרבי הקבוע לעבירה של העסקה ללא ניהול פנקס בהתאם לסעיף 31 לחוק עבודת נוער הוא 14,400 ₪, ואילו הקנס המרבי הקבוע לעבירה של הפרת חובת פיקוח של נושא משרה ביחס לעבירה זו הוא 43,800 ₪ (ר' סעיפים 33(א)(6) ו-38 לחוק עבודת נוער וסעיפים 61(א)(1) ו-61(א)(2) לחוק העונשין).
20. העבירות בענייננו בוצעו ביחס לאותו עובד. יצוין כי כתב האישום אינו מפרט מהו משך הזמן בו בוצעה העבירה, (אולם מהמתחם המבוקש על ידי המאשימה נראה שזה היה חודשיים). כמו כן, לא נטען כי נגרם נזק לעובד מבחינת זכויות. עם זאת, כאמור אין בכך כדי להתייחס אל העבירות בקלות ראש, נוכח הערכים החברתיים העומדים ביסודן.
21. בשים לב לאמור, ובהינתן מדיניות הענישה הנהוגה (ר' למשל ת"פ (ב"ש) 20448-11-11 מדינת ישראל - מוסא אלטורי (20.1.2017); ת"פ (ת"א) 63735-02-19 מדינת ישראל - טל הל יסכה בע"מ (30.8.2021); ת"פ (ב"ש) 14794-01-22 מדינת ישראל - יבולי הכפר בע"מ (26.6.2022), אני מעמידה את מתחם הענישה בענייננו על 21,900-8,760 ₪ הן ביחס לנאשמת והן ביחס לנאשם.
- שלב שלישי: גזירת העונש הראוי
22. אשר לעונש הספציפי בתוך מתחם הענישה - יש לקחת בחשבון את ההודאה בעובדות כתב האישום מבלי לנהל ישיבת הוכחות, ואת הזמן השיפוטי שנחסך (אם כי ההודאה לא היתה בהזדמנות הראשונה אלא רק בחלוף כחמש שנים מכתב האישום הראשון וכארבע וחצי שנים מכתב האישום השני), את טענת המאשימה כי הנאשמת נעדרת עבר פלילי בתחום עבירות על חוקי עבודה ואת חלוף הזמן מביצוע העבירות וכן את העובדה כי אכן ההסכם בין הנאשמת לקבלן היה הסכם למתן שירותים (כעולה מההסכם שהוגש לתיק ביום 30.11.24). אשר לנאשם, יש לקחת בחשבון את מצבו הרפואי של הנאשם כפי שעולה מהאסמכתאות הרפואיות שהגיש ביום 30.11.24. מעבר לאמור, יש לקחת בחשבון כי במועד כתיבת גזר הדין ישראל מצויה מזה תקופה ארוכה במצב של מלחמה. יצוין כי ערה אני לטענת הנאשמים כי הנאשמת סיימה את התקשרותה עם הקבלן מיד בסמוך למועד שנודע לה כי בוצעה עבירה והתקשרה עם קבלן כוח אדם כדין. כמו כן, ערה לטענת הנאשמים כי הנאשמת תורמת תרומות משמעותיות לחברה ולדוגמאות שהוצגו על ידם וכן לטענה כי הרשעה יכולה בסבירות גבוהה לפגוע ביכולתה של הנאשמת להציע הצעות במכרזים. אשר לטענת הנאשם כי שימש כמנהל מפעל הבשר של הנאשמת, אך פעל בהתאם להנחיות נאשם 2 והוא אינו נושא משרה בנאשמת, הרי שאין בידי לקבל טענות אלה שעה שהנאשם הודה בעובדות כתב האישום, ולפיכך הורשע בעבירה של הפרת חובת פיקוח של נושא משרה. לכך יש להוסיף כי ישנו אינטרס ציבורי בדבר ענישה הרתעתית אך גם כזו שלא תפגע בעסק בצורה אשר תוביל להגדלת המעמסה על הקופה הציבורית. שקלול מגוון השיקולים הרלוונטיים בענייננו מצדיק לטעמי לגזור את דינם של הנאשמים כדלקמן:
- ביחס לנאשמת: בגין האירוע הראשון - קנס בסך 90,000 ₪ ובגין האירוע השני קנס בסך 12,000 ₪.
- ביחס לנאשם: בגין האירוע הראשון - קנס בסך 10,000 ₪ ובגין האירוע השני קנס בסך 8760 ₪.
- סוף דבר
23. נוכח האמור, מוטלים על הנאשמים הקנסות הבאים:

- א. נאשמת: קנס בסך 90,000 בגין הרשעתה בעבירה של קבלת שירותי כוח אדם והתקשרות עם קבלן כוח אדם שאינו בעל רישיון - עבירה לפי סעיפים 10ב(א) ו-20(ד) לחוק קבלני כוח אדם; וכן קנס בסך 12,000 בגין הרשעתה בעבירה של העסקת ילד שטרם מלאו לו 15 ועבירה של אי ניהול פנקס רישום לעובד - עבירה לפי סעיפים 2(א), 33(א)(1), 33ה', 31, 33ג(א)(6) ו-39(ב) לחוק עבודת נוער.
- ב. נאשם: קנס בסך 10,000 ₪ בגין הרשעתו בעבירה של הפרת חובת פיקוח של נושא משרה - עבירה על סעיפים 10ב(א), 20(ד) ו-21 לחוק קבלני כוח אדם; וכן קנס בסך 8760 ₪ בגין הרשעתו בעבירה של הפרת חובת פיקוח של נושא משרה - עבירה על סעיפים 2(א), 33(א)(1), 33(א)(6), 38, 39(ב) לחוק עבודת נוער.
24. הקנסות ישולמו ב-12 תשלומים שווים ורצופים, כשהראשון ישולם החל מיום 1.1.2025 ובכל 1 לחודש עוקב.
25. בנוסף, מכוח סעיף 72 לחוק העונשין, על הנאשמים להתחייב להימנע מביצוע העבירות בהם הורשעו בתיק זה למשך 3 שנים מהיום וזאת בהתאם לגובה הקנס המירבי הקבוע בחוק, וההתחייבות כבר ניתנה במהלך הדיון האחרון.
26. תשומת לב הנאשמים מופנית להוראות הכלליות הבאות:
- א. ככל שמועד התשלום חל בשבת או ביום חג, יש להקדים את התשלום על מנת להימנע מקנסות ומריבית פיגורים.
- ב. החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שקבע בית הדין.
- ג. ניתן יהיה לשלם את הקנס כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:
- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il.
 - מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון *35592-*****.
 - במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).
27. גזר הדין ישלח לנאשמים באמצעות הדואר.
- זכות ערעור לבית הדין הארצי תוך 45 ימים ממועד המצאת גזר הדין.
- ניתן היום, ב' כסלו תשפ"ה, 03 דצמבר 2024, בהעדר הצדדים.